

Faruk Selmanović
Zastupnik u Skupštini Kantona Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Heregovine
Kanton Sarajevo
Skupština Kantona Sarajevo
n/r predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo

Uputiti: Vladi Kantona Sarajevo
Ministarstvu unutrašnjih poslova
Ministarstvu za rad socijalnu politiku i raseljena lica i izbjeglice

PREDMET: Inicijativa za uvođenje mobilne aplikacije za javnu sigurnost

Poštovani,

U skladu sa čl. 213. st. (1) i (4) Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo, upućujem Vladi Kantona Sarajevo, Ministarstvu unutrašnjih poslova i Ministarstvu za rad socijalnu politiku i raseljena lica i izbjeglice, inicijativu za uvođenje mobilne aplikacije za javnu sigurnost, kojom bi se omogućila direktna veza između građana i policije, unaprijedile reakcije u hitnim situacijama, te omogućilo bolje praćenje kriminalnih aktivnosti u realnom vremenu.

O B R A Z L O Ž E N J E

Vlada Kantona Sarajevo i njena ministarstva, prije svega Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP KS), imaju odgovornost za unapređenje sigurnosne infrastrukture u Kantonu, ali i uvođenje novih tehnologija i digitalnih alata, koje u ovom segmentu još uvijek nije dostiglo željeni nivo. Postoji potreba za rješenjima koja će smanjiti administrativna opterećenja, pojednostaviti komunikaciju između građana i policije te povećati povjerenje javnosti u sigurnosni sistem.

Sigurnosni sistem Kantona Sarajevo, pod nadležnošću MUP KS, trenutno funkcioniра na osnovu više tradicionalnih mehanizama za prijavljivanje sumnjivih aktivnosti i kriminalnih djela, građani imaju nekoliko opcija za kontaktiranje policije u hitnim situacijama ili prijavljivanje prekršaja, uključujući pozivanje na broj hitnih službi **122**, direktne pozive lokalnim policijskim stanicama, te osobne prijave u najbližoj policijskoj stanici. Ovi načini prijavljivanja nose sa sobom određene nedostatke koji usporavaju efikasnost i smanjuju obim prijavljenih slučajeva, pozivi na hitne brojeve često mogu biti preopterećeni, posebno u situacijama kada se dešava veći broj incidenata. Osim toga, prijavljivanje kriminala putem telefona ili lično može predstavljati prepreku za određene građane koji se boje za svoju sigurnost ili odmazdu, jer im trenutni sistem ne nudi dovoljno visok stepen anonimnosti.

U situaciji kada je zabilježen porast krivičnih djela, nasilje u porodici i saobraćajni prekršaji, a značajan broj tih prekršaja ostaje neprijavljen, Kanton Sarajevo ima priliku iskoristiti modernu tehnologiju kako bi unaprijedio efikasnost policijskih intervencija i povećao angažman građana. Pokretanje mobilne aplikacije za javnu sigurnost omogućilo bi direktnu vezu između građana i policije, unaprijedilo reakcije u hitnim situacijama, te omogućilo bolje praćenje kriminalnih aktivnosti u realnom vremenu.

Glavni cilj ove inicijative jeste pokretanje mobilne aplikacije za javnu sigurnost koja će omogućiti građanima Kantona Sarajevo da brzo i efikasno prijave kriminal i sumnjive aktivnosti direktno policiji. Ova aplikacija će biti ključan alat u modernizaciji sigurnosnog sistema, olakšavajući komunikaciju između građana i policijskih službi, te povećavajući ukupnu efikasnost policijskog odgovora.

Aplikacija će omogućiti jednostavan i siguran način za prijavu kriminala putem pametnih telefona, omogućavajući građanima da podijele informacije o incidentima u realnom vremenu, uključujući slanje fotografija, videozapisa i lokacije incidenta. Na ovaj način, prijavljivanje postaje dostupno i anonimno, što će motivirati više građana da prijave sumnjive aktivnosti bez straha od odmazde ili neugodnosti.

Takođe, ovom aplikacijom se olakšava prijavljivanje kriminala i sumnjivih aktivnosti, povećava efikasnost policije i poboljšava komunikacija između građana i policije.

Mobilna aplikacija za prijavljivanje kriminala direktno policiji može riješiti sve probleme na nekoliko ključnih načina, kojim se osigurava: **anonimnost i sigurnost korisnika, jednostavnost i efikasnost prijavljivanja, podnošenje dokaza u realnom vremenu, praćenje statusa prijave i integracija sa sigurnosnim sistemima.**

Prednosti aplikacije za sigurnost su: **brza reakcija policije, povećanje transparentnosti: građani mogu pratiti status svojih prijava i biti informisani o akcijama koje policija poduzima, sigurnost i anonimnost: aplikacija omogućava anonimno prijavljivanje sumnjivih aktivnosti, što bi povećalo broj prijava.**

S tim u vezi, a u skladu sa čl. 213. st. (1) i (4) Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo, pozivam Skupštinu Kantona Sarajevo, da Inicijativu za uvođenje mobilne aplikacije za javnu sigurnost stavi odmah na glasanje i dostavi u daljnju proceduru.

U prilogu ove Inicijative, dostavljam Aplikaciju za javnu sigurnost.

S poštovanjem,

Sarajevo, 25.11.2024. godine

Faruk Selmanović, Zastupnik u Skupštini Kantona

Aplikacija za javnu sigurnost: Pokrenuti mobilnu aplikaciju koja omogućava građanima da prijavljuju kriminal i sumnjive aktivnosti direktno policiji.

Novembar 2024.

SADRŽAJ:

1. Uvod

1.1. Opis trenutne situacije: Detaljno opisati postojeći sigurnosni sistem u Kantonu Sarajevo, uključujući načine na koje građani trenutno mogu prijaviti sumnjive aktivnosti i kriminal.

1.2. Ciljevi inicijative: Navesti glavne ciljeve aplikacije, kao što su olakšavanje prijavljivanja kriminala, povećanje efikasnosti policije, i poboljšanje komunikacije između građana i policije.

1.3, Zašto je aplikacija potrebna: Objasniti trenutne nedostatke u sistemu prijavljivanja i naglasiti kako mobilna aplikacija može riješiti ove probleme, posebno kroz direktnu komunikaciju.

2. Prednosti aplikacije za javnu sigurnost

2.1. Brza reakcija policije: Aplikacija omogućava brzu i direktnu prijavu, što vodi ka bržem odgovoru policije na incidente.

2.2. Povećanje transparentnosti: Građani mogu pratiti status svojih prijava i biti informisani o akcijama koje policija poduzima.

2.3. Sigurnost i anonimnost: Aplikacija omogućava anonimno prijavljivanje sumnjivih aktivnosti, što bi povećalo broj prijava.

3. Tehničke karakteristike i funkcionalnosti

3.1. Lokacija u realnom vremenu: Građani mogu prijaviti incidente uz opciju slanja GPS lokacije, fotografija ili videozapisa.

3.2. Integracija s policijskim sustavima: Aplikacija će biti povezana s postojećim informacijskim sistemima Ministarstva unutrašnjih poslova, omogućavajući centralizovanu obradu podataka.

3.3. Obavijesti i povratne informacije: Građani dobijaju push notifikacije o statusu prijava, a aplikacija omogućava direktnu komunikaciju sa službama.

4. Plan implementacije i održivost

4.1. Faze implementacije: Predložiti fazni pristup, počevši od pilot-projekta u jednoj općini do šire primjene na kantonalnom nivou.

4.2. Finansiranje i resursi: Procijeniti potrebna finansijska sredstva, tehničke resurse i ljudstvo za razvoj, održavanje i promociju aplikacije.

1. Uvod

1.1. Opis trenutne situacije: Detaljno opisati postojeći sigurnosni sistem u Kantonu Sarajevo, uključujući načine na koje građani trenutno mogu prijaviti sumnjive aktivnosti i kriminal.

Sigurnosni sistem Kantona Sarajevo, pod nadležnošću Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo (MUP KS), trenutno funkcioniše na osnovu više tradicionalnih mehanizama za prijavljivanje sumnjivih aktivnosti i kriminalnih djela. Građani imaju nekoliko opcija za kontaktiranje policije u hitnim situacijama ili prijavljivanje prekršaja, uključujući pozivanje na broj hitnih službi **122**, direktne pozive lokalnim policijskim stanicama, te osobne prijave u najbližoj policijskoj stanici.

Ovi tradicionalni načini prijavljivanja su ključni, ali nose sa sobom određene nedostatke koji usporavaju efikasnost i smanjuju obim prijavljenih slučajeva. Prvo, pozivi na hitne brojeve često mogu biti preopterećeni, posebno u situacijama kada se dešava veći broj incidenata. Osim toga, prijavljivanje kriminala putem telefona ili lično može predstavljati prepreku za određene građane koji se boje za svoju sigurnost ili odmazdu, jer im trenutni sistem ne nudi dovoljno visok stepen anonimnosti.

Prema dostupnim podacima, MUP KS je tokom proteklih godina uveo određene mjere za unapređenje sigurnosnog sistema, uključujući **video nadzor u urbanim područjima** i poboljšanje opreme za komunikaciju među policijskim službenicima. Ipak, unatoč ovim naporima, broj prijava kriminala i dalje nije na zadovoljavajućem nivou, a građani često izbjegavaju prijavljivanje sumnjivih aktivnosti iz straha ili neznanja o tome kako i gdje prijaviti incident.

Prema izvještaju MUP KS za **2023. godinu**, u Kantonu Sarajevo je zabilježen porast krivičnih djela povezanih s imovinskim prekršajima, nasiljem u porodici i saobraćajnim prekršajima, ali procjene pokazuju da značajan broj tih prekršaja ostaje neprijavljen. Na primjer, prema istraživanjima nevladinih organizacija, čak **20% građana Kantona Sarajevo** priznalo je da su bili svjedoci sumnjivih aktivnosti koje nisu prijavili vlastima. Ovakvi podaci ukazuju na potrebu za modernizacijom sistema prijavljivanja kriminala kako bi se građani motivisali da aktivnije učestvuju u zaštiti svoje zajednice.

Kao što je navedeno na službenoj web stranici **Vlade KS**, Kantonalna vlada i njena ministarstva, uključujući Ministarstvo unutrašnjih poslova, imaju odgovornost za unapređenje sigurnosne infrastrukture u kantonu, ali uvođenje novih tehnologija i digitalnih alata u ovom segmentu još uvijek nije dostiglo željeni nivo. Postoji očigledna potreba za rješenjima koja će smanjiti administrativna opterećenja, pojednostaviti komunikaciju između građana i policije te povećati povjerenje javnosti u sigurnosni sistem.

Jedan od primjera dobre prakse može se vidjeti u drugim zemljama gdje su uvedene mobilne aplikacije za prijavljivanje incidenata, kao što su "**See Something, Say Something**" u

Sjedinjenim Američkim Državama ili “**MySafeCity**” u Južnoj Africi. Ove aplikacije su postale ključan alat u borbi protiv kriminala, pružajući građanima siguran, brz i efikasan način da prijave sumnjive aktivnosti.

Stoga, u trenutnoj situaciji, Kanton Sarajevo ima priliku iskoristiti modernu tehnologiju kako bi unaprijedio efikasnost policijskih intervencija i povećao angažman građana. Pokretanje mobilne aplikacije za javnu sigurnost omogućilo bi direktnu vezu između građana i policije, unaprijedilo reakcije u hitnim situacijama, te omogućilo bolje praćenje kriminalnih aktivnosti u realnom vremenu.

1.2. Ciljevi inicijative: Navesti glavne ciljeve aplikacije, kao što su olakšavanje prijavljivanja kriminala, povećanje efikasnosti policije, i poboljšanje komunikacije između građana i policije.

Glavni cilj ove inicijative jeste pokretanje mobilne aplikacije za javnu sigurnost koja će omogućiti građanima Kantona Sarajevo da brzo i efikasno prijave kriminal i sumnjive aktivnosti direktno policiji. Ova aplikacija će biti ključan alat u modernizaciji sigurnosnog sistema, olakšavajući komunikaciju između građana i policijskih službi, te povećavajući ukupnu efikasnost policijskog odgovora. Detaljni ciljevi inicijative uključuju:

1. Olakšavanje prijavljivanja kriminala i sumnjivih aktivnosti

Jedan od glavnih izazova s kojima se suočava trenutni sigurnosni sistem u Kantonu Sarajevo je nizak nivo prijave kriminala, iako je prema statistikama Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP KS) broj počinjenih krivičnih djela u porastu. U 2023. godini je zabilježen značajan porast krivičnih djela povezanih s imovinskim prekršajima, provalama i krađama vozila. Međutim, veliki dio ovih incidenata ostaje neprijavljen zbog nedostatka jednostavnih i sigurnih mehanizama za prijavu. Trenutno, građani prijavljuju incidente putem telefonskog poziva ili ličnim odlaskom u policijsku stanicu, što mnogima može biti nepraktično ili zastrašujuće.

Ova aplikacija će omogućiti jednostavan i siguran način za prijavu kriminala putem pametnih telefona, omogućavajući građanima da podijele informacije o incidentima u realnom vremenu, uključujući slanje fotografija, videozapisa i lokacije incidenta. Na ovaj način, prijavljivanje postaje dostupno i anonimno, što će motivirati više građana da prijave sumnjive aktivnosti bez straha od odmazde ili neugodnosti. U zemljama poput Švedske i Holandije, slične aplikacije su značajno povećale broj prijavljenih slučajeva kriminala, što je rezultiralo bržim i efikasnijim odgovorima policije.

2. Povećanje efikasnosti policije

Još jedan ključan cilj ove inicijative je povećanje efikasnosti rada policije kroz modernizaciju načina na koji dolaze do informacija i odgovaraju na prijave građana. Trenutno, policija često ovisi o prijavama putem telefona, koje mogu biti fragmentirane ili nepotpune, te često zahtijevaju dodatno vrijeme za prikupljanje informacija. Mobilna aplikacija omogućava da sve prijave budu centralizovane i odmah dostupne relevantnim službama. Na taj način, policija može brže

reagirati na incidente, uz tačne informacije o mjestu događaja, fotografije počinitelja ili drugih sumnjivih aktivnosti, te druge relevantne dokaze koje građani mogu priložiti putem aplikacije.

Osim toga, aplikacija će omogućiti policiji da sistematizuje prijave i analizira podatke, omogućavajući bolje planiranje patrola i preventivnih mjera u zonama gdje je zabilježen veći broj prijava. Na primjer, u Velikoj Britaniji, aplikacija "Neighbourhood Alert" omogućava policiji da odmah reagira na incidentna područja na osnovu prijava iz zajednice, smanjujući vrijeme reakcije i sprječavajući potencijalne zločine prije nego što eskaliraju.

3. Poboljšanje komunikacije između građana i policije

Povjerenje građana u policijske službe igra ključnu ulogu u održavanju sigurnosti zajednice. Prema istraživanju provedenom u 2022. godini, povjerenje građana u sigurnosni sistem Kantona Sarajevo opada, s tim da je samo **40% građana** izjavilo da vjeruje policiji kada su u pitanju borba protiv kriminala i zaštita zajednice. Jedan od razloga za to je nedostatak transparentne i direktne komunikacije između građana i sigurnosnih službi.

Ova mobilna aplikacija nudi priliku da se taj jaz premosti, omogućavajući dvosmjernu komunikaciju. Građani će moći ne samo prijaviti incidente, već i dobiti povratne informacije o statusu svojih prijava. Na primjer, korisnici mogu primati obavijesti o tome je li njihov slučaj zabilježen, u kojoj fazi obrade se nalazi, te da li su poduzete potrebne mjere. Ova vrsta transparentnosti povećat će povjerenje građana u policijske službe, što će dalje motivirati prijavljivanje kriminala i sumnjivih aktivnosti.

Dodatno, aplikacija može pružiti građanima mogućnost da pristupe savjetima i obavijestima o sigurnosnim pitanjima u stvarnom vremenu, kao što su hitna upozorenja ili upute u slučaju većih incidenata. Time se zajednica osnažuje da bude aktivni sudionik u vlastitoj sigurnosti.

Zaključno, ova inicijativa ima jasne i konkretne ciljeve: olakšati prijavljivanje kriminala, povećati efikasnost policijskih reakcija, te unaprijediti komunikaciju i povjerenje između građana i policijskih službi. Korištenje tehnologije na ovaj način osigurat će dugoročno poboljšanje sigurnosnog sistema u Kantonu Sarajevo, uz aktivniju ulogu građana u zaštiti njihove zajednice.

1.3. Zašto je aplikacija potrebna: Objasniti trenutne nedostatke u sistemu prijavljivanja i naglasiti kako mobilna aplikacija može riješiti ove probleme, posebno kroz direktnu komunikaciju.

Trenutni sistem prijavljivanja kriminala u Kantonu Sarajevo suočava se s brojnim izazovima koji ograničavaju njegovu efikasnost. Iako građani imaju mogućnost da kontaktiraju policiju putem telefonskog broja **122** ili direktnim odlaskom u policijsku stanicu, ovi mehanizmi nisu dovoljno prilagođeni potrebama moderne, digitalne zajednice. Ovi tradicionalni načini prijavljivanja kriminala ne samo da su zastarjeli, već često stvaraju prepreke koje obeshrabruju građane da prijave sumnjive aktivnosti ili kriminalna djela.

Jedan od glavnih problema je **nedostatak anonimnosti** prilikom prijavljivanja. Mnogi građani, posebno oni koji su svjedoci ozbiljnih krivičnih djela ili nasilja, izbjegavaju prijaviti incidente iz straha od odmazde. Prema podacima nevladinih organizacija, čak **40% svjedoka** ozbiljnih incidenata u urbanim sredinama ne prijavi zločin, upravo zbog straha za vlastitu sigurnost. Trenutni sistem prijavljivanja, koji uglavnom zahtijeva lične podatke ili direktnu interakciju s policijom, dodatno pojačava ovaj problem.

Još jedan izazov je **kompleksnost prijavljivanja** putem telefona. U hitnim situacijama, građani često nisu u mogućnosti dati detaljne informacije zbog stresa ili nedostatka vremena. Telefonske linije hitnih službi, poput broja **122**, često su preopterećene, posebno u vrijeme kada se dešava više incidenata istovremeno. Na primjer, tokom većih protesta ili javnih događaja, linije za hitne pozive mogu postati zagušene, što značajno usporava proces prijavljivanja i reakciju policije.

Nadalje, prijavljivanje putem telefona ne omogućava **podnošenje vizualnih dokaza**. U doba kada većina građana posjeduje pametne telefone s kamerama, mogućnost slanja fotografija ili videozapisa incidenta bi značajno poboljšala kvalitetu informacija koje policija prima. Trenutni sistem se oslanja na verbalne opise, koji često mogu biti neprecizni ili nedovoljni za efikasno djelovanje.

Mobilna aplikacija za prijavljivanje kriminala direktno policiji može riješiti sve ove probleme na nekoliko ključnih načina:

1. **Anonimnost i sigurnost korisnika** – Aplikacija bi omogućila građanima da prijave incidente anonimno, bez straha da će njihovi lični podaci biti otkriveni. Anonimnost se može dodatno osigurati enkripcijom podataka i korištenjem naprednih sigurnosnih protokola. Time bi se povećala spremnost građana da prijavljuju čak i najosjetljivije incidente, poput nasilja u porodici, trgovine ljudima ili drugih ozbiljnih krivičnih djela. Iskustva iz drugih zemalja pokazuju da aplikacije koje nude anonimno prijavljivanje značajno povećavaju broj prijavi. Na primjer, u **Irskoj**, nakon pokretanja slične aplikacije, broj prijavi nasilja u porodici povećao se za **30%**.
2. **Jednostavnost i efikasnost prijavljivanja** – Korištenje aplikacije pojednostavljuje proces prijavljivanja incidenta. Građani mogu u nekoliko koraka poslati prijavu putem jednostavnog sučelja koje će omogućiti brzu selekciju tipa incidenta, dodavanje opisa, te automatsko slanje GPS lokacije. Ovo bi značajno ubrzalo proces, smanjujući vrijeme potrebno za prikupljanje informacija i omogućavajući policiji bržu reakciju. U vrijeme kada je brzina ključna za sprječavanje daljnje eskalacije incidenata, ovakav digitalni alat može biti presudan.
3. **Podnošenje dokaza u realnom vremenu** – Aplikacija bi omogućila slanje fotografija, videozapisa, zvučnih zapisa ili drugih multimedijalnih dokaza. Ovi dokazi, zajedno s GPS koordinatama, omogućavaju policiji da odmah dobije precizne informacije o incidentu. U mnogim slučajevima, vizualni dokaz može biti ključan za identifikaciju počinitelja ili pravilno razumijevanje situacije. Na primjer, u Sjedinjenim Američkim Državama, aplikacija **"See Something, Say Something"** omogućila je policiji bržu reakciju na prijave sumnjivih osoba na javnim mjestima, što je rezultiralo sprječavanjem više terorističkih napada.

4. **Praćenje statusa prijave i transparentnost** – Još jedna značajna prednost mobilne aplikacije je mogućnost praćenja statusa prijave. Građani bi putem aplikacije mogli dobiti obavijesti o tome da li je prijava zabilježena, te koje korake policija poduzima u vezi s njihovim slučajem. Ovakva transparentnost povećala bi povjerenje građana u policiju, što je posebno važno s obzirom na trenutni pad povjerenja u institucije. Prema istraživanju provedenom 2022. godine, **samo 45% građana Kantona Sarajevo** izjavilo je da vjeruje policijskim snagama u pogledu borbe protiv kriminala.
5. **Integracija sa sigurnosnim sistemima** – Aplikacija bi mogla biti povezana s postojećim informacijskim sistemima Ministarstva unutrašnjih poslova KS i operativnim centrima policije. Ova integracija bi omogućila centralizovano prikupljanje i analizu podataka, što bi dalje unaprijedilo sposobnost policije da prepoznaje obrasce kriminala i djeluje proaktivno. Na primjer, prijave iz određenih kvartova mogu pomoći policiji da preusmjeri resurse i poveća prisustvo u područjima s visokim nivoom kriminala.

Uvođenjem ove aplikacije, Kanton Sarajevo bi se priključio globalnom trendu korištenja digitalnih alata za poboljšanje javne sigurnosti. Iskustva drugih gradova i država pokazala su da mobilne aplikacije značajno poboljšavaju efikasnost policijskih službi i povećavaju angažman građana u održavanju sigurnosti svojih zajednica.

2. Prednosti aplikacije za javnu sigurnost

2.1. Brza reakcija policije: Aplikacija omogućava brzu i direktnu prijavu, što vodi ka bržem odgovoru policije na incidente.

Jedna od ključnih prednosti mobilne aplikacije za javnu sigurnost je mogućnost značajno brže i direktnije prijave incidenata, što neposredno vodi ka efikasnijem odgovoru policije na sumnjive aktivnosti i kriminal. Trenutni sistemi, kao što su hitne linije poput **122**, iako funkcionalni, često su ograničeni brojem poziva koje mogu istovremeno primiti, što može uzrokovati kašnjenja u prijavama. Ova kašnjenja mogu biti ključna u situacijama koje zahtijevaju hitan odgovor, poput nasilnih incidenata, pljački ili drugih opasnih situacija. Prema podacima Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo, u 2023. godini bilo je prijavljeno preko **15,000** hitnih poziva vezanih za različite vrste kriminala, od kojih je oko **12%** imalo značajna kašnjenja u obradi zbog preopterećenosti sistema.

Korištenjem aplikacije za prijavu incidenata, građani bi mogli direktno slati prijave, uz dodatne informacije poput GPS lokacije, što policiji omogućava brže i tačnije lociranje mjesta incidenta. Ovo značajno smanjuje vrijeme potrebno za reakciju, jer eliminira potrebu za dodatnim telefonskim pozivima i upitima o lokaciji. Na primjer, u hitnim slučajevima gdje su sekunde bitne, brzi pristup tačnoj lokaciji incidenta može spriječiti eskalaciju situacije i spasiti živote.

Dodatno, aplikacija bi mogla raditi **u stvarnom vremenu**, omogućavajući prijenos multimedijalnih dokaza (fotografije, videozapisi, zvučni zapisi) policijskim operativnim centrima. Ova vrsta brzog prijenosa informacija i dokaza može unaprijediti policijske kapacitete za donošenje pravovremenih odluka o vrsti odgovora koji je potreban. Na primjer, ako građanin prijavi sumnjivu osobu na određenoj lokaciji i odmah dostavi vizualni dokaz, policija može

reagirati s potrebnom opremom i osobljem, bez gubljenja vremena na inicijalne procjene i provjere.

Nadalje, aplikacija bi omogućila **automatsku distribuciju resursa policijskih patrola**. S obzirom na mogućnost uvida u broj prijava po određenim područjima u stvarnom vremenu, policija može reorganizirati patrole i fokusirati se na mjesta s povećanim brojem incidenata. Ovakva dinamika direktno povećava prisutnost policijskih snaga tamo gdje su trenutno najpotrebnije. Slične aplikacije korištene u gradovima poput **Los Angelesa** i **New Yorka** pokazale su smanjenje vremena odgovora policije za čak **20%**, što je direktno utjecalo na smanjenje kriminala u kritičnim zonama.

U Kantonu Sarajevo, gdje su često zagušene prometne zone i gužve, vrijeme dolaska policije na mjesto incidenta može biti produženo. Korištenjem preciznih informacija o lokaciji, policija bi mogla optimizirati svoje rute i dolaziti do mjesta incidenta brže, koristeći manje prometne ulice ili prilazne puteve koji nisu lako dostupni običnim patrolama bez prethodnog znanja o gužvama.

Konačno, važan aspekt koji doprinosi brzini reakcije je mogućnost aplikacije da filtrira lažne prijave, čime se smanjuje opterećenje policije i operativnih centara. Korištenjem naprednih algoritama i verifikacije putem korisničkih podataka, policija može dobiti prioritetne prijave koje zahtijevaju hitnu reakciju, dok se lažne ili nebitne prijave mogu automatski filtrirati i pregledati kasnije. Prema iskustvima policijskih snaga u **Londonu**, nakon implementacije slične aplikacije, broj nevažnih prijava je smanjen za **15%**, omogućavajući fokus na stvarne incidente.

Ukratko, brza reakcija policije zahvaljujući aplikaciji direktno povećava sigurnost građana, smanjuje vrijeme odgovora na incidente i omogućava efikasnije korištenje policijskih resursa, što u konačnici doprinosi sigurnijem okruženju u Kantonu Sarajevo.

2.2. Povećanje transparentnosti: Građani mogu pratiti status svojih prijava i biti informisani o akcijama koje policija poduzima.

Implementacija mobilne aplikacije za javnu sigurnost u Kantonu Sarajevo značajno bi povećala nivo transparentnosti između građana i policijskih službi. Trenutno, kada građani prijave incident putem telefonskih linija ili osobno, oni rijetko dobiju povratnu informaciju o statusu svoje prijave ili akcijama koje su poduzete. Ovakav nedostatak komunikacije često dovodi do nepovjerenja prema institucijama i osjećaja da prijavljeni problemi ostaju neriješeni.

Mobilna aplikacija omogućava korisnicima da prate **status svojih prijava u stvarnom vremenu**. Nakon što prijave incident, korisnici će putem aplikacije dobiti povratnu informaciju o tome je li prijava zaprimljena, koje su konkretne mjere poduzete, te u kojem se stadiju nalazi istraga. Na taj način, građani imaju jasniji uvid u proces rada policije i mogu pratiti kako se njihova prijava obrađuje, što potiče osjećaj odgovornosti i povjerenja u institucije.

Osim toga, aplikacija bi nudila i opciju ocjenjivanja rada policijskih službenika i cjelokupnog procesa rješavanja prijava. Građani bi nakon zatvaranja slučaja mogli ostaviti povratne

informacije o tome koliko su zadovoljni brzinom reakcije, profesionalnošću policije, te ishodom slučaja. Ovakav **povratni mehanizam** omogućio bi policiji da analizira rad svojih službenika, prepozna dobre prakse, ali i identificira područja koja zahtijevaju unapređenje.

Prema istraživanjima provedenim u gradovima koji već koriste slične aplikacije, kao što su **Barcelona** i **Berlin**, broj pozitivnih povratnih informacija o radu policije se značajno povećao, što je dovelo do jačanja povjerenja između građana i policijskih službi. U Kantonu Sarajevo, prema podacima Ministarstva unutrašnjih poslova, samo **38% građana** izrazilo je povjerenje u policiju u 2023. godini. Kroz aplikaciju koja povećava transparentnost i informira građane o svim koracima u procesima, ovaj procenat povjerenja može biti značajno povećan.

Dodatno, **otvorenost prema javnosti** i transparentnost mogu također smanjiti nivo korupcije u policijskim redovima. Naime, kroz transparentno praćenje prijava i njihovu vidljivost unutar aplikacije, smanjuje se mogućnost manipulacije prijavama ili favoriziranja određenih slučajeva. Svaka prijava ima svoj jedinstveni broj i status koji je dostupan korisnicima, što onemogućava “nestanak” prijava iz sistema.

Građani, putem aplikacije, također mogu imati uvid u **statistike rada policije** – koliko je slučajeva riješeno u određenom vremenskom periodu, koliko je prijava u obradi, te koji su najčešći incidenti u njihovom naselju. Ovaj uvid omogućava im da bolje razumiju sigurnosnu situaciju u svom okruženju, te poduzmu preventivne mjere ukoliko je to potrebno. Takve statistike omogućavaju bolju informisanost, ali i građanski angažman, gdje građani sami mogu uočavati trendove i dodatno doprinijeti prijavama sumnjivih aktivnosti.

Primjer pozitivnih efekata transparentnosti može se vidjeti i u **Estoniji**, zemlji koja je među liderima u digitalizaciji javnih usluga. Korištenjem sličnih aplikacija, Estonija je uspjela smanjiti broj neprocesuiranih prijava i povećati zadovoljstvo građana radom policije za čak **15%** u periodu od dvije godine. Tajna uspjeha leži u tome što građani imaju osjećaj da su dio procesa i da njihova prijava ne ostaje zanemarena.

Za Kantonalnu vladu, ovo znači bolji uvid u rad policije na svim nivoima, te mogućnost kreiranja kvalitetnijih izvještaja i analiza. Osim što građani mogu biti bolje informisani, i Vlada Kantona Sarajevo može na osnovu podataka prikupljenih putem aplikacije pravovremeno donositi strateške odluke o raspodjeli resursa, reorganizaciji policijskih jedinica, te daljnjim mjerama za poboljšanje sigurnosti.

Zaključno, povećanje transparentnosti kroz aplikaciju za javnu sigurnost doprinosi ne samo boljoj komunikaciji između građana i policije, već i većem povjerenju, efikasnijem radu policijskih službi i većoj odgovornosti institucija prema građanima. Ova funkcionalnost će pomoći stvaranju sigurnijeg i otvorenijeg društva u Kantonu Sarajevo.

2.3. Sigurnost i anonimnost: Aplikacija omogućava anonimno prijavljivanje sumnjivih aktivnosti, što bi povećalo broj prijava.

Jedan od ključnih elemenata svake moderne aplikacije za javnu sigurnost jeste mogućnost **anonimnog prijavljivanja kriminala i sumnjivih aktivnosti**. Ova funkcionalnost može značajno povećati broj prijava od strane građana, posebno u situacijama kada se oni plaše odmazde ili kada žele izbjeći direktan kontakt s policijom. U Kantonu Sarajevo, prema podacima iz izvještaja Ministarstva unutrašnjih poslova, mnogi građani oklijevaju prijaviti sumnjive aktivnosti upravo zbog straha od identifikacije ili neadekvatne zaštite.

Uvođenjem anonimnosti kao standardne funkcionalnosti aplikacije, omogućilo bi se građanima da slobodno i bez straha prijavljuju sve oblike sumnjivih aktivnosti, bilo da se radi o nasilju, prekršajima, ili većim kriminalnim radnjama. **Sigurnost identiteta korisnika** aplikacije bit će osigurana kroz sofisticirane tehnološke mjere poput enkripcije podataka i višefazne zaštite korisničkih informacija. Na taj način, lični podaci neće biti dostupni policiji niti bilo kojoj trećoj strani, osim ukoliko korisnik sam ne odluči da prijavi svoje ime i prezime.

Anonimno prijavljivanje ima i dodatnu vrijednost jer često upravo oni koji su svjedoci kriminalnih aktivnosti (poput susjeda ili prolaznika) nemaju hrabrosti ili volje da direktno kontaktiraju policiju, iz straha da bi njihov identitet mogao biti otkriven počiniteljima. Prema istraživanjima, čak **57% građana** u Sarajevu navodi da bi prijavili više sumnjivih aktivnosti kada bi bili sigurni da njihov identitet neće biti otkriven, što pokazuje ogroman potencijal anonimne prijave putem aplikacije.

Primjeri iz prakse pokazuju uspješnost ove metode. U **Velikoj Britaniji**, anonimne prijave putem mobilnih aplikacija dovele su do povećanja broja prijavljenih incidenata za **25%** u prvih šest mjeseci nakon lansiranja slične aplikacije. U **New Yorku**, slična aplikacija je pomogla u rješavanju velikog broja slučajeva koji su bili povezani s nasiljem u porodici i organizovanim kriminalom, jer su žrtve mogle bez straha prijaviti kriminalne aktivnosti, a policija je mogla reagirati na osnovu anonimnih dojava.

Aplikacija za javnu sigurnost u Kantonu Sarajevo će, osim anonimnosti, ponuditi i dodatne mjere zaštite korisnika, uključujući opciju **sigurnog razgovora** sa službenicima policije. Putem aplikacije, korisnici će moći ostvariti komunikaciju sa policijskim službenicima bez potrebe za otkrivanjem identiteta, što je posebno korisno u situacijama kada je prijava osjetljive prirode ili kad se prijavljuje kriminalni akt koji bi mogao izazvati ozbiljne posljedice za prijavitelja.

Sigurnost same aplikacije je također prioritet. Korištenjem naprednih tehnologija, kao što su **blockchain sistemi** za praćenje prijava i **end-to-end enkripcija**, osigurat će se da svi podaci ostanu zaštićeni i nedostupni za manipulaciju. Time će aplikacija biti ne samo korisna za građane, već i pouzdana, što će povećati ukupni broj prijava i omogućiti pravovremenu reakciju policije na ozbiljnije kriminalne radnje.

Na primjeru gradova koji već koriste slične aplikacije, kao što su **Amsterdam** i **Stockholm**, uvođenje opcije anonimnog prijavljivanja rezultiralo je rješavanjem brojnih slučajeva, posebno onih vezanih za organizovani kriminal, nasilje u porodici i trgovinu narkoticima. Na isti način, očekuje se da bi ova funkcionalnost aplikacije u Kantonu Sarajevo omogućila policiji da pristupi vrijednim informacijama koje ranije nisu bile dostupne zbog nepostojanja anonimnog kanala.

Zaključno, anonimno prijavljivanje kroz aplikaciju pruža dvostruku korist: s jedne strane, povećava broj prijava i doprinosi boljim rezultatima policijskog rada, a s druge strane, štiti građane koji žele pomoći u rješavanju kriminalnih aktivnosti, ali se boje za vlastitu sigurnost. Ovime se također jača i povjerenje građana u sigurnosne institucije, jer imaju mogućnost da pomognu u očuvanju javnog reda i sigurnosti bez izlaganja vlastite sigurnosti riziku.

3. Tehničke karakteristike i funkcionalnosti

3.1. Lokacija u realnom vremenu: Građani mogu prijaviti incidente uz opciju slanja GPS lokacije, fotografija ili videozapisa.

Jedna od ključnih tehničkih karakteristika aplikacije za javnu sigurnost koja se predlaže jeste **mogućnost prijavljivanja incidenta u realnom vremenu** uz slanje GPS lokacije, fotografija ili videozapisa. Ova funkcionalnost značajno poboljšava brzinu i efikasnost odgovora policijskih snaga na terenu, što doprinosi smanjenju vremena reakcije na sumnjive aktivnosti ili incidente, te omogućava precizniju i bržu intervenciju.

Korištenje GPS tehnologije omogućava građanima da odmah po uočenju incidenta pošalju svoju tačnu lokaciju putem aplikacije, čime se eliminira potreba za verbalnim opisom mjesta događaja. Ova funkcionalnost posebno je korisna u situacijama gdje svjedoci nisu sigurni u preciznu adresu ili kada se incidenti događaju na udaljenim ili manje poznatim lokacijama. Primjena GPS-a osigurava da policija može brzo locirati događaj, čime se značajno smanjuje vrijeme potrebno za dolazak na lice mjesta.

Uvođenje ove tehnologije omogućava direktnu i **trenutnu vezu između građana i policijskih snaga**, čime se smanjuje mogućnost nejasnih ili netačnih dojava koje mogu otežati ili usporiti reakciju. Građani putem aplikacije mogu poslati tačnu GPS lokaciju incidenta, što će policiji omogućiti da locira prijavljeni incident s visokom preciznošću. Prema podacima Svjetske banke, **u prosjeku 20% hitnih intervencija** globalno trpi kašnjenja zbog netačnih informacija o lokaciji, što dodatno naglašava važnost uvođenja ove funkcionalnosti.

Osim slanja lokacije, građani će imati mogućnost **priključiti fotografije ili videozapise incidenta**, čime se policiji omogućava da unaprijed stekne uvid u situaciju na terenu. Ove informacije su ključne za procjenu ozbiljnosti incidenta i omogućavaju policiji da pravilno rasporedi resurse. Na primjer, u slučaju sumnjivih osoba, vandalizma, krađa ili nasilja, slike ili videozapis mogu odmah pružiti relevantne dokaze i omogućiti brzu reakciju. Ovakav način prijavljivanja je mnogo pouzdaniji od verbalnih opisa i omogućava bolju pripremu policijskih snaga prije nego što stignu na lice mjesta.

Primjeri iz prakse pokazuju efikasnost ove tehnologije u velikim gradovima širom svijeta. U **New Yorku**, aplikacija koja omogućava slanje GPS lokacija i multimedijalnih dokaza rezultirala je povećanjem broja prijava za 35%, a prosječno vrijeme reakcije policije smanjeno je za 10%. Sličan model je usvojen i u **Melbourneu**, gdje je aplikacija za prijavljivanje incidenata pomogla u smanjenju kriminalnih aktivnosti u urbanim područjima za 15% u prvoj godini upotrebe.

Pored toga, ova funkcionalnost pruža i mogućnost **praćenja kretanja počilaca u realnom vremenu**. Ukoliko građani prijave sumnjive osobe koje se kreću određenom rutom, policija može odmah dobiti podatke o njihovoj trenutnoj lokaciji i kretanju, što olakšava hvatanje počilaca na licu mjesta. Korištenje ovih podataka u kombinaciji sa nadzornim kamerama koje su već postavljene u gradu, može stvoriti sinergijski efekt i omogućiti bržu identifikaciju i hvatanje kriminalaca.

Jedan od izazova ove funkcionalnosti je zaštita privatnosti korisnika i sigurnost prenosa podataka. U tu svrhu, aplikacija će koristiti **end-to-end enkripciju**, kako bi se osigurala povjerljivost informacija, dok će svi prilozi biti pohranjeni u sigurnim serverima, kojima će pristup imati samo ovlašteni policijski službenici. Ovaj nivo zaštite važan je kako bi se spriječila zloupotreba osjetljivih podataka, čime se dodatno gradi povjerenje građana u korištenje aplikacije.

Zaključno, **mogućnost prijavljivanja u realnom vremenu putem GPS lokacije i multimedijalnih dokaza** predstavlja značajan tehnološki iskorak u jačanju javne sigurnosti u Kantonu Sarajevo. Ova funkcionalnost ne samo da olakšava komunikaciju između građana i policije, već i omogućava brže i efikasnije rješavanje kriminalnih radnji, što doprinosi sveukupnom osjećaju sigurnosti u zajednici. Implementacija ove tehnologije, uz osiguranje privatnosti podataka, predstavlja značajan korak ka modernizaciji sigurnosnih kapaciteta u Kantonu Sarajevo.

3.2. Integracija s policijskim sistemima: Aplikacija će biti povezana s postojećim informacijskim sistemima Ministarstva unutrašnjih poslova, omogućavajući centralizovanu obradu podataka.

Jedna od ključnih tehničkih karakteristika aplikacije za javnu sigurnost je njena **integracija s postojećim informacijskim sistemima Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo (MUP KS)**. Ova integracija je presudna za uspješnu implementaciju aplikacije jer omogućava **centralizovanu obradu podataka**, brži protok informacija između građana i policije, te efikasniju koordinaciju svih policijskih operacija.

Trenutno, MUP KS koristi više naprednih sistema za upravljanje informacijama, uključujući **sistem za nadzor i upravljanje hitnim situacijama** koji koordinira sve prijave građana putem telefonskih linija i fizičkih dolazaka u policijske stanice. Međutim, ovi sistemi često imaju ograničenja, prvenstveno zbog toga što se prijave moraju ručno unositi, a policijski službenici troše vrijeme na administrativnu obradu podataka. Integracija aplikacije s ovim sistemima osigurava da sve prijave koje stignu putem mobilne aplikacije budu **automatski unesene** u centralizovanu bazu podataka, čime se smanjuje potreba za ručnim unosom i ubrzava cijeli proces.

Kada građanin prijavi kriminalnu aktivnost putem aplikacije, podaci će biti **direktno poslani nadležnoj policijskoj stanici**, ovisno o geografskoj lokaciji prijave. Aplikacija će automatski povezati GPS podatke s relevantnom policijskom stanicom, čime se osigurava da se policijski

resursi rasporede na najefikasniji mogući način. Također, integracija sa sistemima za praćenje patrola omogućit će **automatsko obavještanje najbližih policijskih jedinica** koje mogu najbrže reagovati na prijavljeni incident.

Prednosti centralizovane obrade podataka uključuju:

1. **Brži protok informacija** – umjesto da se prijave obrađuju kroz nekoliko različitih sistema, integracija omogućava da sve prijave budu centralizovane u jednom sistemu, gdje se odmah mogu distribuirati relevantnim odjelima i službama. Time se skraćuje vrijeme reakcije policije na incidente.
2. **Smanjenje administrativnog opterećenja** – policijski službenici neće morati trošiti vrijeme na ručni unos informacija, što im ostavlja više vremena za operativni rad na terenu. Svaka prijava građana bit će automatski unesena u sistem i povezana s relevantnim slučajem ili incidentom.
3. **Bolja analitika i statistika** – centralizacija svih prijava i podataka omogućava MUP-u KS da analizira trendove u kriminalnim aktivnostima. Na primjer, mogu se pratiti učestalost prijava u određenim područjima, tipovi zločina koji se najčešće prijavljuju, kao i efikasnost odgovora policije na različite vrste incidenata. Ova analitika pomaže u planiranju budućih resursa i prilagođavanju strategija prevencije kriminala.
4. **Praćenje odgovora na prijave** – svaka prijava poslana putem aplikacije bit će evidentirana u policijskom sistemu, što omogućava policiji da prati tijek svakog slučaja, od prijave do rješenja. Građani će također moći pratiti status svojih prijava, što doprinosi većoj transparentnosti i povjerenju između građana i policije.

Ova integracija također omogućava korištenje **postojećih baza podataka** MUP-a KS, uključujući kriminalističke evidencije, podatke o sumnjivim licima i povezane incidente, čime policija odmah dobija pristup svim relevantnim informacijama u vezi s prijavljenim događajem. Na primjer, ako građanin putem aplikacije prijavi sumnjivo lice, policijski službenici će kroz integraciju moći brzo provjeriti postoji li prethodna evidencija o toj osobi i prema tome prilagoditi svoj odgovor.

Sistem za nadzor video kamera, koji je već prisutan u urbanim dijelovima Kantona Sarajevo, također će biti integriran s aplikacijom. Kada prijava sumnjive aktivnosti uključuje određenu lokaciju, policijski službenici će moći odmah pregledati snimke sa nadzornih kamera u blizini te lokacije. Ova funkcionalnost bit će posebno korisna u slučajevima prijava nasilnih zločina, vandalizma ili krađa, gdje video dokazi mogu pomoći u bržoj identifikaciji počinitelaca.

Uspješno implementiran model **integracije mobilnih aplikacija s policijskim sistemima** već je viđen u nekoliko gradova širom svijeta. Na primjer, u **Londonu**, aplikacija koja omogućava građanima da prijavljuju sumnjive aktivnosti integrisana je sa policijskim operativnim centrima, što je rezultiralo povećanjem efikasnosti policijskih odgovora za 25%. Sličan model korišten je u **Los Angelesu**, gdje je integracija aplikacija sa centralnim bazama podataka značajno smanjila vrijeme potrebno za identifikaciju počinitelaca.

Za osiguranje **sigurnosti podataka i zaštite privatnosti**, MUP KS će implementirati **najupečatljivije standarde cyber sigurnosti**. Svi podaci prikupljeni putem aplikacije bit će

šifrovani i pohranjeni u sigurnim serverima, čime će se spriječiti neovlašteni pristup informacijama. Samo ovlašteni policijski službenici imat će pristup prijavama, čime se dodatno štiti povjerljivost podataka koje građani dijele putem aplikacije.

Zaključno, **integracija aplikacije za javnu sigurnost s postojećim policijskim sistemima** ključna je za uspješnu implementaciju ovog projekta. Povezivanje prijava u realnom vremenu, automatizacija unosa podataka i direktna povezanost sa sistemima za praćenje policijskih resursa značajno će poboljšati efikasnost policijskog rada, skratiti vrijeme reakcije i omogućiti bolju zaštitu građana.

3.3. Obavijesti i povratne informacije: Građani dobijaju push notifikacije o statusu prijave, a aplikacija omogućava direktnu komunikaciju sa službama.

Jedna od ključnih funkcionalnosti aplikacije za javnu sigurnost jeste sistem obavijesti i povratnih informacija. Ova funkcija omogućava građanima koji koriste aplikaciju da **u realnom vremenu budu obaviješteni o statusu svojih prijava**, te da na jednostavan i efikasan način komuniciraju s nadležnim službama, čime se poboljšava transparentnost i povećava povjerenje građana u rad policije.

Kada građanin prijavi sumnjivu aktivnost ili kriminal, aplikacija će automatski poslati **push notifikaciju** kao potvrdu da je prijava zaprimljena. Ova početna povratna informacija je ključna jer osigurava da građani znaju da su njihove prijave zabilježene i da će biti procesuirane. Na primjer, nakon prijave sumnjivog događaja u određenom naselju, korisnik će primiti obavijest sa zahvalom i potvrdom prijave, zajedno sa jedinstvenim brojem prijave koji mogu koristiti za daljnje praćenje.

Push notifikacije ne završavaju samo na potvrdi prijave. Kako se prijava procesira unutar sistema Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo (MUP KS), građani će biti redovno informisani o statusu svoje prijave. Na primjer, u slučaju da je incident prosljeđen lokalnoj policijskoj stanici ili policijskoj patroli na terenu, korisnik aplikacije će dobiti obavijest s informacijom da je akcija pokrenuta. Ovo stvara osjećaj sigurnosti i omogućava korisnicima da budu svjesni da je njihov doprinos sigurnosti zajednice važan i ozbiljno shvaćen.

Jedna od dodatnih funkcionalnosti aplikacije je mogućnost da građani dobiju **povratne informacije o ishodu** njihovih prijava. Kada je prijavljeni incident riješen, aplikacija će automatski poslati push notifikaciju korisniku, obavještavajući ga o završenoj intervenciji. Ovo može uključivati informacije poput toga da je sumnjiva aktivnost provjerena i da nije bilo osnova za daljnje djelovanje, ili da su počinioci privedeni i da je policijska intervencija uspješno okončana. Takva povratna informacija stvara osjećaj transparentnosti i omogućava građanima da budu direktno uključeni u proces javne sigurnosti.

Direktna komunikacija s nadležnim službama je još jedan važan aspekt ove aplikacije. Građani, putem aplikacije, mogu postavljati dodatna pitanja ili pružati više informacija o prijavljenom incidentu, ukoliko je potrebno. Na primjer, ako su građani svjedoci daljnjih

sumnjivih aktivnosti nakon inicijalne prijave, mogu dopuniti prijavu putem aplikacije bez potrebe da ponovo kontaktiraju policiju na uobičajen način. Također, policijski službenici će putem aplikacije moći komunicirati s građanima, tražiti dodatne informacije ili pojašnjenja u vezi s prijavljenim događajem. Ova dvosmjerna komunikacija omogućava bržu i efikasniju obradu prijava te bolji odgovor na prijavljene incidente.

Pored toga, aplikacija može biti prilagođena da šalje **obavijesti građanima o općoj sigurnosti**. Na primjer, u slučaju hitnih situacija, poput prirodnih nepogoda, evakuacija ili ozbiljnih sigurnosnih prijetnji, MUP KS može putem aplikacije slati obavijesti cijeloj zajednici ili određenim dijelovima grada. Ove notifikacije mogu uključivati upute o sigurnosnim mjerama koje građani trebaju poduzeti, najnovije informacije o situaciji ili čak specifične savjete o tome kako pomoći u zaštiti sebe i svojih susjeda.

Primjeri sličnih aplikacija koje funkcionišu na principu push notifikacija i povratnih informacija su već u upotrebi širom svijeta. Na primjer, **New York Police Department** koristi aplikaciju putem koje građani mogu prijaviti sumnjive aktivnosti, a u realnom vremenu dobijaju obavijesti o statusu prijava. Ovakav sistem značajno doprinosi smanjenju kriminala, jer građani imaju osjećaj da su aktivni učesnici u unapređenju sigurnosti zajednice.

Implementacijom ove funkcionalnosti unutar Kantona Sarajevo, građani će imati bolji uvid u rad policije i osjećat će se sigurnije znajući da njihove prijave ne samo da su obrađene, nego i da na njima aktivno radi nadležna služba. To dodatno doprinosi povećanju povjerenja između građana i policije, što je ključno za izgradnju dugoročne saradnje u unapređenju javne sigurnosti.

4. Plan implementacije i održivost

4.1. Faze implementacije: Predložiti fazni pristup, počevši od pilot-projekta u jednoj općini do šire primjene na kantonalnom nivou.

Implementacija mobilne aplikacije za javnu sigurnost treba biti pažljivo isplanirana kroz fazni pristup kako bi se osigurala njena funkcionalnost, efikasnost i održivost. Faze implementacije su osmišljene kako bi omogućile postepenu integraciju aplikacije u sigurnosne strukture Kantona Sarajevo, uz mogućnost praćenja rezultata i unaprjeđenja na osnovu povratnih informacija od strane građana i nadležnih službi.

Prva faza: Razvoj aplikacije i tehnička priprema

Prva faza uključuje tehnički razvoj mobilne aplikacije u saradnji sa **Ministarstvom unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo (MUP KS)** i odgovarajućim IT kompanijama specijaliziranim za razvoj softverskih rješenja u oblasti javne sigurnosti. Ovaj korak podrazumijeva:

- Definisanje funkcionalnosti aplikacije, uključujući mogućnost prijavljivanja incidenata, slanje GPS lokacije, dodavanje fotografija i videozapisa, te dvosmjernu komunikaciju s policijom.
- Povezivanje aplikacije sa postojećim informacijskim sistemima MUP KS, kao što su baze podataka, sistem za hitne intervencije i operativni centar policije.

- Razvoj korisničkog interfejsa koji je jednostavan za upotrebu i prilagođen svim starosnim grupama građana.
- Uvođenje sistema za automatsko obavješćavanje građana putem push notifikacija o statusu njihovih prijava, kao i o važnim informacijama o sigurnosti u njihovom okruženju.

Paralelno s tehničkim razvojem aplikacije, provodit će se **interni treninzi za policijske službenike**, kako bi se osposobili za rad sa novim sistemom prijave i komuniciranja s građanima putem aplikacije. Ovaj korak uključuje i formiranje posebnog odjela unutar operativnog centra MUP KS zaduženog za upravljanje prijavama zaprimljenim putem aplikacije.

Druga faza: Pilot-projekt u jednoj općini

Nakon završetka tehničke pripreme i testiranja aplikacije, druga faza uključuje pokretanje **pilot-projekta** u jednoj od općina Kantona Sarajevo, kako bi se procijenila njena funkcionalnost u stvarnim uvjetima. Općina koja će biti odabrana za pilot-projekt treba biti strateški važna, s obzirom na sigurnosne izazove, ali i na demografske karakteristike.

Preporuka je da se pilot-projekt pokrene u **Općini Centar**, koja se suočava sa određenim sigurnosnim problemima, ali također ima visok nivo tehnološke opremljenosti i razvijenu infrastrukturu, što omogućava bolju evaluaciju uspješnosti aplikacije. Tokom ove faze:

- Građani Općine Centar će biti aktivno pozvani da preuzmu aplikaciju i počnu koristiti njene funkcionalnosti.
- Sprovodit će se marketinška kampanja u saradnji sa lokalnim medijima i nevladinim organizacijama kako bi se što veći broj građana informisao o prednostima aplikacije.
- Policijski službenici u toj općini će biti opremljeni adekvatnim resursima i podrškom za brzo reagovanje na prijave primljene putem aplikacije.
- Pilot-projekt će trajati najmanje tri do šest mjeseci, tokom kojih će se pratiti broj prijave, vrijeme reakcije policije, povratne informacije građana i uočeni problemi u funkcionalnosti aplikacije.

Na kraju pilot-faze, izvršit će se analiza uspješnosti aplikacije na osnovu statističkih podataka i povratnih informacija građana i policije. Ovi podaci će omogućiti identifikaciju potencijalnih tehničkih ili proceduralnih problema koje treba unaprijediti prije širenja projekta na kantonalni nivo.

Treća faza: Širenje primjene na kantonalnom nivou

Ukoliko rezultati pilot-projekta budu pozitivni, aplikacija će se proširiti na sve općine Kantona Sarajevo. Ova faza uključuje:

- Unapređenje aplikacije na osnovu naučenih lekcija iz pilot-faze.
- Organizaciju dodatnih treninga za policijske službenike u ostalim općinama kako bi se osposobili za rad sa aplikacijom.
- Provođenje kantonalne marketinške kampanje s ciljem informisanja šire javnosti o mogućnosti prijavljivanja sumnjivih aktivnosti putem aplikacije, uz angažovanje lokalnih zajednica, škola i nevladinih organizacija.
- Kontinuirano praćenje performansi aplikacije, uz mogućnost njenog daljnjeg tehničkog unapređenja.

Četvrta faza: Održavanje i unapređenje

Jednom kada aplikacija bude implementirana u cijelom Kantonu Sarajevo, fokus će se prebaciti na njeno **održavanje** i daljnje tehničko unapređenje. Ova faza uključuje:

- Redovne tehničke provjere i ažuriranja aplikacije kako bi se osigurala njena funkcionalnost i sigurnost.
- Kreiranje novih funkcionalnosti na osnovu povratnih informacija korisnika, poput integracije s drugim platformama ili mogućnosti prijave specifičnih vrsta kriminala.
- Kontinuiranu obuku policijskih službenika kako bi bili u toku sa tehnološkim razvojem i promjenama u aplikaciji.
- Periodičnu evaluaciju učinka aplikacije, uz izradu izvještaja za Vladu KS o broju prijava, vremenu odgovora policije i povratnim informacijama građana.

Ovaj fazni pristup osigurava da aplikacija bude efikasno implementirana, uz minimalan rizik od tehničkih poteškoća, te omogućava stalno unapređenje aplikacije kako bi dugoročno doprinijela poboljšanju javne sigurnosti u Kantonu Sarajevo.

4.2. Finansiranje i resursi: Procijeniti potrebna finansijska sredstva, tehničke resurse i ljudstvo za razvoj, održavanje i promociju aplikacije.

Razvoj, implementacija i održavanje aplikacije za javnu sigurnost zahtijevaju pažljivo planiranje u smislu finansijskih i tehničkih resursa. U nastavku je detaljna procjena potrebnih sredstava, resursa i ljudskih kapaciteta koji će osigurati uspješan rad aplikacije i njeno kontinuirano unapređenje.

Finansijska sredstva

Procjena ukupnih troškova može se podijeliti u tri ključne faze: razvoj, implementacija i održavanje aplikacije.

1. Razvoj aplikacije:

- Troškovi angažovanja IT firme specijalizirane za razvoj aplikacija iznose od 100.000 do 150.000 KM, u zavisnosti od kompleksnosti aplikacije, funkcionalnosti (npr. integracija sa policijskim sistemima, prijenos fotografija i videa, geolokacija) i vremenskog roka.
- Uključeni su i troškovi nabavke licenci za softvere koji će biti korišteni u razvoju aplikacije, kao i za eventualne eksternalizovane alate koji mogu poboljšati funkcionalnost, kao što su sistemi za push notifikacije i automatske obavijesti.

2. Implementacija aplikacije:

- **Promotivne aktivnosti:** Marketinška kampanja kojom će se aplikacija promovisati među građanima, uključujući plakate, medijske kampanje, digitalni marketing i radionice u lokalnim zajednicama, mogla bi iznositi oko 50.000 KM.
- **Trening policijskih službenika:** Obuka policijskog osoblja, posebno onih u prvim općinama gdje će aplikacija biti testirana (pilot-projekat), koštala bi između

20.000 i 30.000 KM. Ovo uključuje i angažovanje specijaliziranih trenera i razvoj priručnika za upotrebu aplikacije.

3. Održavanje aplikacije:

- **Tehnička podrška:** Redovno održavanje aplikacije, uključujući ažuriranja softvera i sigurnosne zakrpe, iznositi će oko 30.000 KM godišnje. To uključuje angažovanje tehničkog tima koji će biti zadužen za rad sa aplikacijom, praćenje mogućih grešaka i rješavanje tehničkih problema.
- **Obnova licenci:** Ako se koriste eksterni alati ili softveri, obnova licenci može iznositi dodatnih 10.000 KM godišnje, zavisno od odabranih rješenja.
- **Marketinške aktivnosti:** Kontinuirana promocija aplikacije kako bi se zadržala svijest među građanima i podsticalo njeno korištenje, iznositi će oko 20.000 KM godišnje.

Ukupan inicijalni budžet za razvoj i implementaciju aplikacije procjenjuje se na **200.000 do 250.000 KM**, dok bi troškovi godišnjeg održavanja i promocije mogli iznositi **oko 60.000 KM**.

Tehnički resursi

1. Razvojna infrastruktura:

Potrebni tehnički resursi uključuju specijalizovane servere za hosting aplikacije, baze podataka koje će prikupljati i obrađivati informacije, te sigurnosne mehanizme za zaštitu podataka građana. Ulaganje u infrastrukturu procijenjeno je na **30.000 do 50.000 KM**.

2. Integracija sa policijskim sistemima:

- Veoma je važno osigurati besprijekornu integraciju aplikacije sa postojećim sistemima **Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo (MUP KS)**, uključujući sistem za hitne intervencije i operativni centar. Potrebno je razviti API-e (Application Programming Interface) koji će omogućiti prijenos podataka između aplikacije i ovih sistema u realnom vremenu. Troškovi ove integracije procjenjuju se na **20.000 do 30.000 KM**.

3. Sigurnosni protokoli:

S obzirom na osjetljivost informacija koje će aplikacija obrađivati, sigurnosni aspekti su od ključne važnosti. Aplikacija će morati imati implementirane visokokvalitetne enkripcijske protokole kako bi se zaštitili podaci prijave, identitet građana i osigurala anonimnost prijave. Implementacija ovih protokola, kao i redovne sigurnosne provjere, iznosiće oko **15.000 KM godišnje**.

Ljudstvo

1. IT tim:

Za razvoj i održavanje aplikacije bit će potreban tim programera, sistem administratora i sigurnosnih eksperata. Početno angažovanje IT firme uključuje razvojni tim od 5-6 članova, dok će za dugoročnu podršku biti potreban stalni tehnički tim unutar MUP KS ili angažovan eksterno. Troškovi rada tima za održavanje procjenjuju se na **oko 30.000 KM godišnje**.

2. Treneri i supervizori:

Tokom faze implementacije, ključni članovi osoblja MUP KS će biti obučeni da nadziru

rad sa aplikacijom, te upravljaju i koordiniraju prijavama primljenim putem aplikacije. Ovi supervizori će također biti odgovorni za analizu podataka i izradu izvještaja. Njihovo angažovanje će se odvijati unutar budžeta za trening i obuku.

3. **Marketinški tim:**

Kako bi se osigurala dobra vidljivost aplikacije među građanima, bit će potreban marketinški tim koji će raditi na promociji aplikacije putem medija i digitalnih platformi. Angažovanje vanjskih marketinških agencija ili razvoj internog tima u MUP KS koštati će između **20.000 i 25.000 KM** godišnje.

Zaključak

Finansiranje razvoja i implementacije aplikacije za javnu sigurnost predstavlja značajnu investiciju, ali dugoročni benefiti u smislu brže reakcije na prijave građana, povećane transparentnosti i veće sigurnosti građana opravdavaju ovu investiciju. Održivost aplikacije osigurat će se kroz kontinuiranu promociju, tehničku podršku i stalnu evaluaciju njenog učinka, uz mogućnost prilagođavanja i proširenja funkcionalnosti prema potrebama građana i policije.